

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 52/10
Λουξεμβούργο, 3 Ιουνίου 2010

Απόφαση στην υπόθεση C-484/08
Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid κατά Asociación de Usuarios
de Servicios Bancarios (Ausbanc)

Δεν απαγορεύεται εθνική ρύθμιση η οποία επιτρέπει τον δικαστικό έλεγχο της καταχρηστικότητας των συμβατικών ρητρών που είναι διατυπωμένες κατά τρόπο σαφή και κατανοητό

Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίζουν, για το σύνολο του τομέα τον οποίο ρυθμίζει η οδηγία σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες, κανόνες αυστηρότερους από εκείνους που περιέχει η ίδια η οδηγία

Η οδηγία σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές¹ έχει, κατ' αρχήν, εφαρμογή σε όλες τις συμβατικές ρήτρες που δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο ατομικής διαπραγματεύσεως. Εντούτοις, η οδηγία προβλέπει δύο εξαιρέσεις όσον αφορά την εκτίμηση του καταχρηστικού χαρακτήρα των συμβατικών ρητρών. Ειδικότερα, η εκτίμηση αυτή δεν μπορεί να αφορά ούτε τον καθορισμό του κύριου αντικειμένου της συμβάσεως ούτε την αναλογία μεταξύ της τιμής και της αμοιβής, αφενός, και των υπηρεσιών ή των αγαθών που παρέχονται ως αντάλλαγμα, αφετέρου, εφόσον οι οικείες ρήτρες είναι διατυπωμένες κατά τρόπο σαφή και κατανοητό.

Η ισπανική ρύθμιση με την οποία η εν λόγω οδηγία μεταφέρθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη δεν προβλέπει τις εξαιρέσεις αυτές. Πράγματι, παρέχει στα εθνικά δικαστήρια την ευχέρεια να προβαίνουν σε έλεγχο της καταχρηστικότητας των ρητρών που αφορούν το κύριο αντικείμενο της συμβάσεως, ακόμη και αν πρόκειται για ρήτρα η οποία έχει καταρτισθεί εκ των προτέρων από τον επαγγελματία κατά τρόπο σαφή και κατανοητό.

Το Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid (Caja de Madrid), ισπανικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, συνήπτε με τους πελάτες του συμβάσεις δανείου με σύσταση υποθήκης, οι οποίες προέβλεπαν την εφαρμογή ονομαστικού, κυμαινόμενου επιτοκίου που θα αναπροσαρμοζόταν περιοδικώς βάσει του συμφωνηθέντος συντελεστή αναφοράς. Οι συμβάσεις περιείχαν επίσης και έναν εκ των προτέρων καταρτισθέντα όρο, βάσει του οποίου το επιτόκιο που βαρύνει τον δανειολήπτη στρογγυλοποιείται, ήδη από την πρώτη αναπροσαρμογή και κάθε φορά που η διακύμανση υπερβαίνει το 0,25 %, μέχρις συμπληρώσεως του αμέσως ανωτέρου τετάρτου της μονάδας.

Στις 28 Ιουλίου 2000, μια ισπανική ένωση χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (Ausbanc) άσκησε αγωγή με αίτημα, μεταξύ άλλων, να υποχρεωθεί το Caja de Madrid να εξαλείψει την περιεχόμενη στις ως άνω συμβάσεις δανείου ρήτρα στρογγυλοποιήσεως και να παύσει να τη χρησιμοποιεί στο μέλλον.

Το Tribunal Supremo (ισπανικό Ανώτατο Δικαστήριο), το οποίο καλείται να αποφανθεί σε τελευταίο βαθμό, ζητεί κατ' ουσίαν από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν η οδηγία σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες απαγορεύει σε κράτος μέλος να προβλέπει στην έννομη τάξη του, προς όφελος των καταναλωτών, τον έλεγχο του καταχρηστικού χαρακτήρα συμβατικών ρητρών που αφορούν τον καθορισμό του κύριου αντικειμένου της συμβάσεως ή την αναλογία μεταξύ της τιμής και της αμοιβής, αφενός, και των υπηρεσιών ή αγαθών που θα παρασχεθούν ως αντάλλαγμα, αφετέρου, ακόμη και αν οι ρήτρες αυτές είναι διατυπωμένες κατά τρόπο σαφή και κατανοητό.

¹ Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ L 95, σ. 29).

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, κατ' αρχάς, ότι το σύστημα προστασίας που θέτει σε εφαρμογή η οδηγία στηρίζεται στο σκεπτικό ότι ο καταναλωτής βρίσκεται σε υποδεέστερη θέση έναντι του επαγγελματία, όσον αφορά τόσο την εξουσία διαπραγματεύσεως όσο και το επίπεδο πληροφόρησης, κατάσταση η οποία τον υποχρεώνει να προσχωρήσει στους όρους που έχει καταρτίσει εκ των προτέρων ο επαγγελματίας, αδυνατώντας να επηρεάσει το περιεχόμενό τους.

Ακολουθώντας, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η οδηγία προχωρεί μόνο σε μερική και κατ' ελάχιστο περιεχόμενο εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών περί καταχρηστικών ρητρών, αναγνωρίζοντας ταυτοχρόνως στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να διασφαλίζουν υπέρ των καταναλωτών υψηλότερο επίπεδο προστασίας από εκείνο που προβλέπει η ίδια.

Έτσι, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι **τα κράτη μέλη δύνανται να διατηρούν σε ισχύ ή να θεσπίζουν, στο σύνολο του τομέα τον οποίο ρυθμίζει η οδηγία, αυστηρότερους κανόνες από εκείνους που προβλέπει η ίδια η οδηγία**, υπό την προϋπόθεση ότι οι οικείες διατάξεις έχουν ως αντικείμενο τη διασφάλιση υψηλότερου επιπέδου προστασίας των καταναλωτών.

Η ισπανική ρύθμιση, αναγνωρίζοντας στα δικαστήρια τη δυνατότητα ασκήσεως πλήρους ελέγχου της καταχρηστικότητας όλων των ρητρών των συμβάσεων που συνάπτονται μεταξύ επαγγελματιών και καταναλωτών, συμβάλλει στη διασφάλιση υπέρ του καταναλωτή ενός επιπέδου προστασίας υψηλότερου, στην πράξη, από εκείνο που προβλέπει η ίδια η οδηγία.

Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο καταλήγει ότι η οδηγία δεν απαγορεύει εθνική ρύθμιση η οποία επιτρέπει τον δικαστικό έλεγχο του καταχρηστικού χαρακτήρα των συμβατικών ρητρών που αφορούν είτε τον καθορισμό του κύριου αντικειμένου της συμβάσεως είτε την αναλογία μεταξύ της τιμής, αφενός, και των υπηρεσιών ή αγαθών που θα παρασχεθούν ως αντάλλαγμα, αφετέρου, ακόμη και στην περίπτωση που είναι διατυπωμένες με τρόπο σαφή και κατανοητό.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582